

Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 11 februari 2020

Portefeuillehouder(s): Wethouder Becht

Portefeuille(s): Werk & inkomen

Contactpersoon: F. Pleket

Tel.nr.: 8327

E-mailadres: pleket.f@woerden.nl

Onderwerp:

zienswijze op kaderbrief 2021 van Ferm Werk

Samenvatting:

De raad stelt een zienswijze op de Kaderbrief 2021 van Ferm Werk vast. Met de zienswijze reageert de raad op de beleidsvoornemens van Ferm Werk. De raad gaat daarbij in op thema's uitstroomambitie, samenwerking en het tempo waarmee projecten worden uitgevoerd.

Gevraagd besluit:

De raad stelt de volgende zienswijze vast:

De raad heeft kennisgenomen van de Kaderbrief 2021, kan er in hoofdlijn mee instemmen en wil ter ondersteuning de volgende aandachtspunten benadrukken:

1. De raad herkent zijn input om meer aandacht te besteden aan de participatie van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, maar betreurt het dat de projecten (Ferm Wijzer, werkleerlijnen, basisarbeitsmarkt) zo traag geïmplementeerd worden. De raad wil hiervoor expliciete aandacht in de begroting 2021 en de aankomende kwartaalrapportages in 2020.
2. Formuleer de uitstroomambitie zo stevig mogelijk. 15% van het bestand is het minimum. De raad dringt er op aan alles op alles te zetten om dit streefcijfer te overtreffen. Uitgangspunt daarbij zou moeten zijn om de cliënten zoveel mogelijk te benaderen vanuit wat zij wél kunnen.
3. In de kaderbrief staan behartenswaardige teksten over (keten)samenwerking. De raad ondersteunt dit en dringt er aan hier concrete invulling aan te geven. Zoek resultaatgerichte samenwerking met werkgevers en andere partijen. Ferm Werk hoeft de uitstroomambitie niet alleen te realiseren. Werkgevers, re-integratiebedrijven en andere partners kunnen een belangrijke rol spelen. De raad dringt er – in lijn met een eerdere motie – op aan het werkgeversservicepunt te optimaliseren en ook verder (keten)samenwerking echt vorm te geven en over de concrete invulling en resultaten daarvan te rapporteren.
4. De raad is benieuwd naar de eigen evaluatie van Ferm Werk n.a.v. de evaluatie van de Participatiewet door het SCP en ziet dat graag terugkomen in de begroting 2021 e.v.
5. De raad vraagt Ferm Werk de begroting 2021 zo realistisch mogelijk op te stellen. De afgelopen jaren was het verschil tussen begroting en rekening te groot, waardoor onnodig begrotingsbeslag wordt gelegd.

De raad wijst er bovendien op dat de gemeente Woerden bezig is met een strategische heroriëntatie, die de basis moet vormen voor een structureel begrotingsevenwicht. De keuzes die in het kader van de heroriëntatie gemaakt moeten worden zullen ook beleidsmatige en financiële consequenties voor Ferm Werk kunnen hebben. De raad verzoekt Ferm Werk zich voor te bereiden op bezuinigingen en daar zelf proactief voorstellen voor te doen.

Tot slot dringt de raad er op aan dat Ferm Werk actief stuurt op het realiseren van een zo hoog mogelijke NTW.

Inleiding

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

De kaderbrief dient als basis voor de programmabegroting 2021 e.v. van Ferm Werk. Om die rol te kunnen vervullen is het belangrijk dat de raad nu zijn zienswijze daarop geeft, zodat Ferm Werk deze nog kan meenemen bij het opstellen van de begroting.

Participatieproces

Hoe is dit voorstel tot stand gekomen

Dit voorstel is tot stand gekomen op basis van de input uit de politieke avond d.d. 30 januari.

Daarnaast is de schriftelijke input van de Participatieraad betrokken. Met deze Participatieraad vindt op 12 februari nog een verdiepend gesprek plaats. Van de uitkomst daarvan zullen wij u op de hoogte stellen.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat Ferm Werk de input van de gemeenteraad van Woerden verwerkt in zijn (beleids)begroting, zodat de visie van de raad zo goed mogelijk vertaald kan worden in de concrete keuzes en het handelen van Ferm Werk

Wat gaan we daarvoor doen?

We zullen Ferm Werk informeren over uw zienswijze en de verwerking ervan bewaken.

Argumenten

De zienswijze vaststellen, omdat

de zienswijze aansluit op de input van de raad.

De gemeenschappelijke noemer van de input van de raad tijdens de politieke avond had betrekking op de genoemde aspecten van de zienswijze: het (lage) tempo waarmee projecten worden geïmplementeerd, de beperkte uitstroomambitie, het gebrek aan zichtbare resultaatgerichte samenwerking met maatschappelijke partners en de consequenties die Ferm Werk verbindt aan de SCP-evaluatie van de Participatiewet.

1. *Het tempo waarmee de projecten vorm krijgen inderdaad hoger kan.*
Met name het tempo waarmee werkleerlijnen vorm krijgen mag hoger. Met de raad zijn wij van mening dat deze een belangrijk instrument kunnen zijn om te uitstroom te bevorderen juist in die sectoren waar veel behoefte is aan personeel.
2. *De uitstroomambitie stevig hoort te zijn.*
Vooropgesteld: de uitstroomresultaten van Ferm Werk zijn zeker niet slecht vanuit regionaal of landelijk perspectief gezien. Dat mag op zich echter geen voldoende argument zijn. Juist de gunstige arbeidsmarkt en het commitment met het thema van de inclusieve arbeidsmarkt zou nu betere mogelijkheden moeten bieden ook voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. We lezen in de kaderbrief relativeringen en soms is het ook zo dat maatschappelijke participatie het hoogst haalbare is. Maar wij hebben de overtuiging dat de inwoners die gebruik maken van de diensten van ferm Werk het meest gediend zijn met een benadering die het maximale uit hen haalt.

3. *De mate van samenwerking is al een aantal jaar een belangrijk thema.*
Wij zien bij Ferm Werk veel commitment om een breed scala van diensten te leveren. Maar we hebben de indruk dat dit soms (te) ver gaat: Ferm Werk zou er o.i. soms beter aan doen om samenwerking te zoeken. Met werkgevers. Met 'collega re-integratiebedrijven'. Soms zijn gespecialiseerde bedrijven beter en effectiever in staat bepaalde cliëntgroepen te helpen. We verwachten in de Q2 rapportage van 2020 een eerste concrete rapportage hierover. Daar heeft uw raad al eerder om gevraagd. Maar het is goed om het ook in deze zienswijze nog eens te herhalen, om het belang dat college en raad hier aan hechten nog eens te benadrukken.
4. *De evaluatie van het functioneren van de Participatiewet is van groot belang.*
Het sociaal cultureel planbureau heeft een kritische evaluatie van de werking van de Participatiewet opgesteld. Ferm Werk zegt vervolgens in de kaderbrief "Het is daarmee van het grootste belang om de koers die Ferm Werk heeft ingezet te continueren". Wij zijn het eens met de uitnodiging van de raad om hierop meer kritisch te reflecteren: kan Ferm Werk echt niet meer dan ze nu al doet doen om de positie van haar klanten op de arbeidsmarkt te verbeteren?
5. *De financiën vragen aandacht.*
Hoewel de kaderbrief primair een beleidsdocument is en de financiële begroting pas in een volgende aan de orde is, stellen wij de raad voor toch enkele aandachtspunten te benoemen.

De afgelopen jaren valt de rekening van Ferm Werk aanzienlijk gunstiger uit dan begroot. In het kader van het dekkingsplan is al een voorschot op dit voordeel genomen door een baat van ruim 500K op te nemen. Maar beter dan rekenen op een rekeningsoverschot is het om zorgvuldiger te ramen. We stellen de raad voor om hiertoe op te roepen.

Daarnaast is er de strategische heroriëntatie, die consequenties voor Ferm Werk kan hebben. Dit is in eerste instantie een gemeentelijke aangelegenheid, maar het zou goed zijn als Ferm Werk mee denkt binnen zijn eigen thema. Dat sluit aan op een vergelijkbare vraag die al door Bodegraven-Reeuwijk bij Ferm Werk is neergelegd.

Tot slot roept de raad Ferm Werk op om actief de sturen op het realiseren van een zo hoog mogelijke NTW.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

Tijdens de politieke avond van 30 januari zijn vragen gesteld over 'het afscheid nemen van aanbieders' en 'het inzetten van meerdere macrobudgetten' die wij niet hebben opgenomen in de voorgestelde zienswijze, omdat het naar ons inzicht meer technische vragen zijn. Deze kunnen als volgt worden beantwoord.

- a. Het afscheid van aanbieders (opdrachtgevers) heeft betrekking op het beëindigen van contracten met aanbieders van werk, dat door medewerkers en cliënten van ferm Werk wordt uitgevoerd in de vorm van aangepast of beschut werk of werk in het kader van een participatietraject. Zo heeft bijvoorbeeld De Bijenkorf zich teruggetrokken. Dat leidt ertoe dat er minder werk is en tevens dat de netto toegevoegde waarde afneemt.
- b. De inzet van meerdere macrobudgetten is een reactie op de, ook financiële, verkokering in het zorg- en re-integratielandschap. In de praktijk komt Ferm Werk veel cliënten tegen met problemen op verschillende leefgebieden die gebruik maken van verschillende voorzieningen en regelingen met ieder hun eigen financieringsstromen zoals Wmo, WAO of Wajong. De mogelijkheid voor deze inwoners om optimaal te participeren op de best passende plek staat voorop. Daarbij moet worden samengewerkt met bijvoorbeeld zorgorganisaties en het UWV en zou de financiering niet in de weg moeten staan. Bij het arrangeren naar zo'n best passende plek voor deze cliënten kan dan ook budget van Wmo, Wlz of Wajong een rol spelen.

Ad 2. De uitstroomambitie moet stevig zijn.

Met betrekking tot de uitstroomambitie nog het volgende. Tijdens de politieke avond van 30 januari gingen vele percentages over tafel. Ferm Werk noemt er in de kaderbrief meerdere. Zo is er de 2% bestandafname. Dit is het saldo van alle nieuwe instroom en alle uitstroom (naar werk, door verhuizing, het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, etc.) Dan is er de uitstroomambitie van 15% van het bestand per 1 januari. Stel dat er per 1-1-2021

580 mensen in het bestand zitten, dan is de uitstroomambitie 87 personen. Wordt dat aantal van 87 gerelateerd aan het deel van het bestand dat perspectief heeft op de arbeidsmarkt (naar de inschatting van Ferm Werk) dan is dat 43%.

Deze uitstroomambitie is de professionele inschatting van ferm Werk. Die willen wij respecteren en niet zo maar vervangen door een hoger percentage. Maar in het belang van zowel de betrokken inwoners als van de gemeente als financier willen wij kunnen zien dat Ferm Werk alles op alles zet om het streefcijfer te halen en liever nog te overtreffen.

Ad 5. De financiën vragen aandacht.

Het is lastig om bezuinigingen in te boeken op de uitgaven aan gemeenschappelijke regelingen, omdat een door het AB van de gemeenschappelijke regeling vastgestelde begroting voor de gemeenten verplichtend is. Dat vereist dat een gemeente die bezuinigingen (of intensiveringen) wil doorvoeren deels afhankelijk is van de keuzes die de andere deelnemende gemeenten maken.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

De kaderbrief kijkt wel vooruit naar de financiën van 2021 e.v., maar heeft op zichzelf geen financiële implicaties. Die worden pas zichtbaar in de begroting 2021 e.v.

Communicatie

Het raadsbesluit zal aan Ferm Werk overgebracht worden.

Vervolgproces

Ferm Werk zal de zienswijzen van de deelnemende gemeenten betrekken bij het opstellen van de begroting 2021 e.v. Deze zal opnieuw om een zienswijze aan de raden worden aangeboden. Na definitieve vaststelling van de begroting door het AB van ferm Werk moeten de opgenomen bedragen in de gemeentebegrotingen worden opgenomen.

Bevoegdheid raad:

De raad is op grond van de GR Ferm Werk bevoegd een zienswijze op de kaderbrief in te dienen.

Bijlagen:

Kaderbrief 2021 Ferm Werk Corsanummer 20.000509
Brief van de Participatieraad over de kaderbrief corsanummer 20.001808

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Onderwerp: Zienswijze op de Kaderbrief 2021 van Ferm Werk

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 11 februari 2020 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

b e s l u i t:

De volgende zienswijze op de Kaderbrief 2021 van ferm Werk te formuleren.

De raad heeft kennisgenomen van de Kaderbrief 2021, kan er in hoofdlijn mee instemmen en wil ter ondersteuning de volgende aandachtspunten benadrukken:

1. De raad herkent zijn input om meer aandacht te besteden aan de participatie van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, maar betreurt het dat de projecten (Ferm Wijzer, werkleerlijnen, basisarbeidsmarkt) zo traag geïmplementeerd worden. De raad wil hiervoor expliciete aandacht in de begroting 2021 en de aankomende kwartaalrapportages in 2020.
2. Formuleer de uitstroomambitie zo stevig mogelijk. 15% van het bestand is het minimum. De raad dringt er op aan alles op alles te zetten om dit streefcijfer te overtreffen. Uitgangspunt daarbij zou moeten zijn om de cliënten zoveel mogelijk te benaderen vanuit wat zij wél kunnen.
3. In de kaderbrief staan behartenswaardige teksten over (keten)samenwerking. De raad ondersteunt dit en dringt er aan hier concrete invulling aan te geven. Zoek resultaatgerichte samenwerking met werkgevers en andere partijen. Ferm Werk hoeft de uitstroomambitie niet alleen te realiseren. Werkgevers, re-integratiebedrijven en andere partners kunnen een belangrijke rol spelen. De raad dringt er – in lijn met een eerdere motie – op aan het werkgeversservicepunt te optimaliseren en ook verder (keten)samenwerking echt vorm te geven en over de concrete invulling en resultaten daarvan te rapporteren.
4. De raad is benieuwd naar de eigen evaluatie van Ferm Werk n.a.v. de evaluatie van de Participatiewet door het SCP en ziet dat graag terugkomen in de begroting 2021 e.v.
5. De raad vraagt Ferm Werk de begroting 2021 zo realistisch mogelijk op te stellen. De afgelopen jaren was het verschil tussen begroting en rekening te groot, waardoor onnodig begrotingsbeslag wordt gelegd.

De raad wijst er bovendien op dat de gemeente Woerden bezig is met een strategische heroriëntatie, die de basis moet vormen voor een structureel begrotingsevenwicht. De keuzes die in het kader van de heroriëntatie gemaakt moeten worden zullen ook beleidsmatige en financiële consequenties voor Ferm Werk kunnen hebben. De raad verzoekt Ferm Werk zich voor te bereiden op bezuinigingen en daar zelf proactief voorstellen voor te doen.

Tot slot dringt de raad er op aan dat Ferm Werk actief stuurt op het realiseren van een zo hoog mogelijke NTW.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op

De griffier,

De voorzitter,

drs. M.J.W. Tobeas

V.J.H. Molkenboer

FERM WERK

GR Ferm Werk
Carrosserieweg 1
3445 BC Woerden

T. 0348-497000
info@fermwerk.nl
www.fermwerk.nl

Gemeente Woerden
t.a.v. het college van burgemeester en wethouders

Per mail

Ref.nr 21096
Verzenddatum 7 januari 2020
Betreft Aanbieding kaderbrief 2021

Geacht college,

Bijgaand sturen wij u de kaderbrief van de gemeenschappelijke regeling Ferm Werk voor de periode vanaf het jaar 2021. Hiermee geven wij invulling aan de opdracht om u te informeren over de algemene financiële en beleidsmatige kaders op basis waarvan de ontwerpbegroting voor volgend jaar zal worden opgesteld.

De rode draad in deze kaderbrief is dat wij de gewijzigde koers zoals die in de vorige kaderbrief is beschreven ook vanaf 2021 willen voortzetten. Echt nieuw beleid wordt daarom niet aangekondigd. Wel kozen wij ervoor om de achtergronden voor beleidskeuzes nog eens te herhalen in de veronderstelling dat dit de begrijpelijkheid van het document vergroot voor degenen die minder in de materie zijn ingewijd.

Voor wie beter bekend is met de taakgebieden van Ferm Werk en de inhoud van de vorige kaderbrief kunnen wij de volgende onderwerpen aanduiden waar een ontwikkeling kan worden gemeld ten opzichte van vorig jaar:

- *Ferm Wijzer*
De samenwerking binnen het lokale sociaal domein op klantniveau is verder uitgewerkt in een project dat nu alle gemeenten omvat.
- *Evaluatie Participatiewet*
Wij besteden aandacht aan het belangwekkende rapport dat het Sociaal en cultureel planbureau (SCP) het uitgebracht in het kader van de evaluatie (na 5 jaar) van de Participatiewet. Wij menen dat de conclusies van het SCP goed aansluiten bij onze koers.
- *Omgekeerde toets*
Onze inzet op kwaliteitsverbetering krijgt mede vorm door in de uitvoering meer aan te sluiten bij de leef- en denkwereld van de inwoners die beroep op ons doen. Daarbij gaan we gebruik maken van de door Stimulansz ontwikkelde methodiek van de 'omgekeerde toets'. Deze sluit ook goed aan bij werkwijzen die zijn gericht op stressreductie.

- *Andere werksoorten*
Wij nemen afscheid van een aantal opdrachtgevers. Dit heeft financiële gevolgen, maar geeft ook kansen om op zoek te gaan naar werk dat beter past bij onze doelgroep.
- *Nieuwe wet inburgering*
Vanaf 2021 zal een nieuwe inburgeringswet in werking treden die weer meer verantwoordelijkheden bij de gemeenten gaat leggen. Gezien de verwevenheid met het terrein van werk en inkomen bereidt Ferm Werk zich hier samen met de gemeenten op voor.

Vervolg

Met de aanbidding van deze kaderbrief aan de deelnemers in onze gemeenschappelijke regeling willen wij u betrekken bij het toekomstig beleid rondom het domein Werk en Inkomen zodat u gelegenheid heeft hierover in uw raad van gedachten te wisselen en ons te voeden met uw reactie.

Deze ontvangen wij graag uiterlijk 15 maart zodat wij die kunnen betrekken bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2021-2024. Deze zult u voor 15 april ontvangen zodat uw raad daarop een zienswijze kan formuleren. Aan de hand van de ontvangen zienswijzen zal het algemeen bestuur van Ferm Werk op 2 juli dan de begroting 2021-2024 vaststellen.

Uiteraard zijn wij beschikbaar voor extra toelichting in uw college, commissies of gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,

B.F. Drost
Algemeen directeur

Concept Kaderbrief 2021 en volgende jaren

Geacht College,

Voor u ligt de kaderbrief van Ferm Werk over de beleidsvoornemens en de financiële vertaling daarvan vanaf 2021. Deze kaderbrief is de aanzet voor de begroting 2021 van Ferm Werk en borduurt verder op de kaderbrief van vorig jaar. U leest hierna eerst over het hoe en waarom van deze kaderbrief, de externe invloeden die van invloed zijn op ons werk en de uitgangspunten die de basis vormen voor beleid en uitvoering daarvan. Vervolgens gaan we in op wat dit betekent voor onze plannen voor 2021 en verder. Tenslotte volgt een bijlage met de financiële kaders.

De kaderbrief en hoe we dit aanpakken

Waarom een kaderbrief

Het aanbieden van een kaderbrief volgt uit de verplichting voor een gemeenschappelijke regeling om de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan de raden van de deelnemende gemeenten toe te zenden (art. 34b Wgr). Wij laten het echter niet bij toezenden alleen. Ferm Werk nodigt de raden nadrukkelijk uit om op deze kaderbrief te reageren. Hiermee beogen wij om de colleges en vooral ook de raden van de deelnemende gemeenten tijdig in positie te brengen om het beleid ten aanzien van Werk, Inkomen en Participatie te bespreken en hun wensen nog voor de productie van de begroting kenbaar te maken. Dat doen we vanuit de gedachte dat Ferm Werk van en voor de gemeenten is. Het vroege moment waarop deze kaderbrief verschijnt, brengt met zich mee dat deze is gebaseerd op aannames en verwachtingen die een stevige mate van onzekerheid hebben. De inbreng van de raden vinden we echter erg belangrijk en daarom wordt de kaderbrief ieder jaar wél aan de raden voorgelegd.

Proces

Binnen Ferm Werk zijn alle gremia bij de productie van de kaderbrief betrokken. Nadat management, de raad van commissarissen, het dagelijks en het algemeen bestuur de keuzes en dilemma's hebben besproken wordt de definitieve versie van de kaderbrief aan de colleges en raden aangeboden. De reacties vanuit de gemeenten op de kaderbrief worden betrokken bij het opstellen van de (meerjaren) ontwerpbegroting. Ook die doorloopt eenzelfde proces langs dezelfde gremia. De ontwerpbegroting wordt vervolgens aan de raden aangeboden voor het uitbrengen van een zienswijze. Rekening houdend met die zienswijzen stelt het algemeen bestuur de definitieve (meerjaren)begroting begin juli vast zodat gemeenten deze in hun eigen begrotingen kunnen opnemen.

Dat laatste punt verdient nog een korte toelichting. In de voorgaande jaren is het voorgekomen dat gemeenten de vastgestelde begroting van Ferm Werk niet volledig verwerkten in de eigen gemeentelijke begroting. Zo'n situatie kan leiden tot schijnbare tekorten. Anders gezegd: als gemeenten onvoldoende rekening houden met de begrote uitgaven van Ferm Werk, ontstaat bij de gemeente het beeld dat men er geld bij moet leggen. Dat is voor zowel gemeente(n) als voor Ferm Werk een onwenselijke situatie en het is bovendien onwettig. Vandaar nog eens de expliciete oproep om de vastgestelde begroting van de verbonden partij (i.c. Ferm Werk) op te nemen in de eigen gemeentelijke begroting. Dit is mede reden dat Ferm Werk in een zo vroeg stadium een kaderbrief en een ontwerpbegroting opstelt.

Externe invloeden

Macro-economische ontwikkelingen

Het economische klimaat is van grote betekenis voor ons werk. Daar gaan we hier kort op in. Het groeitempo van de Nederlandse economie remt af. Daar waar we in de afgelopen jaren met groeipercentages van 2,5 tot 3% te maken hadden, vlakkt de groei in 2021 naar verwachting af tot 1,4%. Dat is iets lager dan vorig jaar werd verwacht (1,8%). De arbeidsmarkt blijft naar verwachting krap en de werkloosheid blijft historisch laag.

De ontwikkelingen die al enige tijd als rem gelden voor stabiele groei, zijn al enkele jaren dezelfde. Het gaat om de gevolgen van de Brexit, de lage rente en de spanning in de internationale betrekkingen. Dat laatste leidt tot meer protectionisme van de eigen nationale markt (b.v. beperkende handelsmaatregelen). Discussies over maatregelen tegen de klimaatverandering zullen eveneens hun effect hebben op economische groei en arbeidsmarkt. Nu al hebben sectoren als landbouw en de bouw daarmee te maken. Onduidelijk zijn de gevolgen voor de langere termijn. De economische groei is voor 2021 vooral afhankelijk van investeringen van de overheid en van consumentenbestedingen. Die laatste komen onder druk te staan wanneer de rente stijgt.

In deze economische verwachtingen zien we dat de werkloosheid nauwelijks meer daalt. Dat komt doordat naast het aantal banen ook het arbeidsaanbod toeneemt. Die ontwikkeling is al langer waarneembaar en zal zich in 2021 verder verscherpen. Nog steeds is het zo dat veel mensen een zeer moeilijk te overbruggen afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Daarom blijft het van het grootste belang om te investeren in maatregelen om werkzoekenden beter te kwalificeren voor de arbeidsmarkt. Dat kan alleen in samenwerking tussen overheid, onderwijs en werkgevers.

Evaluatie Participatiewet

Onderzoek laat zien dat de positie van werkzoekenden in zeer geringe mate verbetert of verslechtert naarmate de economie groeit of krimpt. Met andere woorden: de positie van kwetsbaren op de arbeidsmarkt is maar beperkt conjunctuurgevoelig.

Dat beeld wordt bevestigd door het evaluatierapport van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP). Hierin is geconcludeerd dat de invoering van de Participatiewet de baankansen van mensen in de doelgroep niet heeft vergroot. Alleen jong gehandicapten hebben een iets grotere kans op werk gekregen, al is hun inkomen gedaald. In de media was te lezen dat de Participatiewet is mislukt. Het SCP kraakt inderdaad een aantal kritische noten over het effect van de wet voor de verschillende doelgroepen die de wet moet bedienen. Het rapport benoemt een aantal verbeterpunten die met name gericht zijn aan 'Den Haag' maar ook ideeën en handvatten die betrekking hebben op de uitvoering, zoals verbetering van werkgeversdienstverlening.

Het is daarmee van het grootste belang om de koers die Ferm Werk heeft ingezet te continueren. Met de inzet van de doorgaande werkleerlijnen en uitvoering van onze plannen voor de basis van de arbeidsmarkt, investeren we samen met onze partners in de mens én in vakvaardigheden. Hierdoor wordt de positie van werkzoekenden aanzienlijk verstrekt en minder conjunctuur-afhankelijk. Hiermee is overigens niet gezegd dat iedereen regulier betaald werk zal vinden. Daarom richten wij ons ook op degenen die zijn aangewezen op een meer beschermde positie op de arbeidsmarkt of op andere vormen van participatie. Het project basis arbeidsmarkt levert hieraan een belangrijke bijdrage.

Onze uitgangspunten

Missie en drijfveren

De opzet van doorgaande werkleerlijnen en het ontwikkelen van een betere toegang tot (de basis van) de arbeidsmarkt, betekent dat wij blijven vasthouden aan maatwerk. Wij weten dat er niet één uniforme aanpak is om participatie van inwoners te bevorderen en dat we daarbij afhankelijk zijn van samenwerking binnen het sociaal domein. Niet de regel is uitgangspunt, maar de mens.

Om resultaat te behalen is intensieve samenwerking met onze partners en zeker met werkgevers van essentieel belang. Zonder hen zijn wij niet in staat een meer inclusieve arbeidsmarkt en samenwerking te bereiken zodat alle inwoners naar vermogen mee kunnen doen.

De missie van Ferm Werk is het bevorderen van en ondersteunen bij arbeidsinschakeling én het bevorderen van de maatschappelijke participatie van alle inwoners van de vier gemeenten die hierop zijn aangewezen, naar vermogen van de individuele inwoner en bij voorkeur in de vorm van werk en het conform de wet verzorgen van uitkeringen voor inwoners die deze behoeven.

Onze missie

Om dat resultaat te bereiken, is het nodig dat we ons realiseren dat (langdurig) langs de kant staan iets met mensen doet. Soms wordt men actief op andere vlakken en laat men het perspectief op werk varen. In het ergste geval gaat het vertrouwen en de wil om actief te zijn helemaal verloren. Om de energie en het zelfvertrouwen weer op gang te krijgen, is verbinding nodig. Hier werken we aan door gesprekken te voeren waarbij het levensverhaal en de context waarin mensen nu leven van groot belang zijn. Van daaruit kan worden gewerkt aan nieuw perspectief.

Verbinden, bezielen en corrigeren (aanspreken) zijn centrale thema's. Dat geldt voor de cultuur binnen de organisatie, maar ook naar cliënten en werkgevers toe. Daarom zetten wij onze dienstverlening niet alleen normerend in (vanuit de *regels* van de Participatiewet), maar vooral doelgericht. Wij geloven namelijk dat de dwangmatige elementen van de Participatiewet voor deze doelgroep maar een gering en vooral tijdelijk effect hebben. Regelmatig en divers contact tussen consultant en cliënt leidt tot bezieling en correctie en heeft wel een positief effect. Wat niet wegneemt dat regels ons wel helpen om een steviger koers te varen waar bijsturing nodig is.

Ons uitgangspunt is verder dat we werk en participatie niet uitsluitend economisch willen duiden. Hoewel economische participatie en uitstroom naar werk een hoofdtaak blijft, richten wij ons ook op sociale of maatschappelijke participatie (mantelzorg, vrijwilligerswerk) of een combinatie daarvan. Het begeleiden van mensen in een uitkeringssituatie of hen helpen daaruit te komen, vraagt vaak een langer durende inzet, of er nou sprake is van beperkingen of niet. Daarbij is het van belang dat we werken aan het verstevigen van stabiliteit in de totale leefwereld van inwoners. Inkomenszekerheid is daar een onderdeel van. Partnerschap met andere organisaties die zich op andere delen van die leefwereld richten helpt daarbij. Wij focussen op zingeving in werk, plezier en toegevoegde waarde op meer vlakken dan alleen productiviteit. Dit geldt ook voor inwoners die in mindere mate in staat zijn dergelijke persoonlijke doelstellingen te benoemen.

- o *Iedere dag geeft de mogelijkheid het verschil voor mensen te maken;*
- o *Als de uitkomst anders moet zijn, laten we dan ook de dingen anders durven doen;*
- o *Zet wel je ervaring in, maar niet je oordeel. Waar het oordeel begint, stopt de waarneming; als de waarneming stopt, ontnem je mensen kansen. We zijn er ten diepste voor om mensen kansen te geven;*
- o *Ieder contactmoment, ieder gesprek, geeft een kans om iemand trotser te maken en om iemand meer zelfvertrouwen te geven, om het perspectief te laten bloeien.*

Onze drijfveren

Ruimte voor differentiatie

De algemene opdracht van Ferm Werk, ontleend aan de GR Ferm Werk, is het uitvoeren van de Participatiewet en de Wet sociale werkvoorziening. Gezien de drijfveren van Ferm Werk is uitvoering van deze opdracht slechts mogelijk in samenwerking met gemeenten en andere partners in het sociaal domein. Die samenwerking verandert continu, maar is voor Ferm Werk van essentieel belang.

Ferm Werk is de gemeenschappelijke regeling **van en voor** de gemeenten Woerden, Bodegraven-Reeuwijk, Montfoort en Oudewater. Dit uitgangspunt brengt met zich mee dat onze positie voortdurend aan verandering onderhevig is, afhankelijk van de specifieke wensen van de gemeente.

Ferm Werk wil gemeenten gelegenheid geven om eigen keuzes te maken. De wijze waarop werkgeversnetwerken of sociale netwerken in de gemeenten zijn georganiseerd, verschillen immers van elkaar. Ook de vragen van inwoners kunnen onderling van elkaar verschillen. Een differentiatie in dienstverlening is een logisch gevolg van dat gegeven. In de afgelopen jaren zijn we erin geslaagd om zonder kostenverhogingen differentiatie (uitgezonderd de algemene loon- en prijsstijgingen) aan te brengen in de producten en diensten die werden afgenomen. Ferm Werk wil vasthouden aan die keuzemogelijkheid voor gemeenten en differentiatie in dienstverlening. Hierbij past wel de kanttekening dat een te grote differentiatie veel beleidscapaciteit vraagt en tot hogere kosten kan leiden hetgeen de meerwaarde van samenwerking kan aantasten. Overigens zal ook telkens gekeken worden in hoeverre gemeenten van elkaars initiatieven kunnen profiteren.

Beleidskaders voor 2021 en verder

Koersverschuiving bestendigen

We zien dat door de jaren heen accenten in het werk van Ferm Werk zijn verschoven. Veranderingen in de economie en arbeidsmarkt spelen daarbij een rol. Vorig jaar hebben we de plannen gepresenteerd voor een koersverschuiving van het beleid van Ferm Werk. Met de uitvoering hebben we in 2019 een start gemaakt en in 2020 zal daaraan verder uitwerking worden gegeven. In 2021 moeten de resultaten gemeld kunnen worden. Die koersverschuiving gaat met name over het intensiveren van beleid voor inwoners met een grotere en lastig te overbruggen afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij horen projecten als 'Basis arbeidsmarkt', de doorgaande werkleerlijnen en de pilot FermWijzer. Deze inzet past bij de ambities zoals de vier colleges deze in hun bestuursakkoorden hebben opgenomen.

De verschillende decentralisaties in het sociaal domein stellen elke gemeente voor de enorme uitdaging om evenwicht te vinden en te houden tussen goede zorg voor inwoners en de daarvoor beschikbare middelen. Die middelen zijn schaarser geworden terwijl de vier Ferm Werk gemeenten tegelijkertijd hebben aangegeven vast te houden aan het adagium dat 'iedereen meedoet'. Dit brengt mee dat de gemeenten keuzes moeten maken die mogelijk ook Ferm Werk raken.

Ferm Werk wil de ingezette koers graag voortzetten. Daarover gaat ook deze kaderbrief. Wij menen dat de financiële ruimte daarvoor het best gezocht kan worden in het efficiënter organiseren van de totale keten van het sociale domein waar ook Ferm Werk onderdeel van is. Hiervan wordt meer verwacht dan van bezuinigingen in de afzonderlijke delen van het domein. Dat namelijk kan leiden tot minder samenhang in beleid.

Een argument om het ingezette beleid voort te zetten, zien wij ook in het recent verschenen rapport van het SCP over de evaluatie van de Participatiewet. Het SCP concludeert dat de Participatiewet de baankansen van inwoners die zijn aangewezen op deze wet niet heeft vergroot. Het rapport maakt helder dat intensieve begeleiding op meerdere leefgebieden noodzakelijk is om de kans op uitkeringsonafhankelijkheid of werk te vergroten. En juist daaraan draagt de koersverlegging van Ferm Werk bij. Ons beleid past dan ook bij de aanbevelingen en bevindingen van het SCP. Dit rapport biedt overigens ook een aantal suggesties voor verbetering van de uitvoering van de wet. Ferm Werk zal die beoordelen op bruikbaarheid in onze situatie.

Terwijl de infrastructuren in Nederland voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op vele plekken worden ontmanteld, werkt Ferm Werk met de ingezette koersverschuiving aan een andere toegang voor mensen tot de basis van de arbeidsmarkt waarbij er gebruik wordt gemaakt van meerdere macrobudgetten. Hiermee kunnen meer inwoners rekenen op hulp terwijl de financiering minder afhankelijk wordt van gemeenten. Het zou buitengewoon jammer zijn om daarin een stap terug te doen of daarin te vertragen.

Ferm Werk zoekt de verbinding in en met het sociaal domein en investeert in de samenwerking op lokaal niveau. Wezenlijk daarbij is dat we uitgaan van de leefwereld van mensen en dat niet de systeemwereld leidend is. Dit betekent ook dat de consultants meer dan voorheen actief zijn in de gemeenten. De opgave voor Ferm Werk en onze samenwerkingspartners is namelijk om inwoners die daaraan behoefte hebben, zo integraal mogelijk te ondersteunen bij het meedoen in de samenleving. Natuurlijk staat daarbij voorop dat we hen graag naar betaald werk begeleiden, maar we weten dat dit niet voor iedereen is weggelegd. Zo onderschrijft ook het SCP in haar rapport.

Zoals gezegd begrijpt Ferm Werk de vragen waarvoor de gemeenten zich nu gesteld zien. Enerzijds zijn er ambities om inwoners maximaal te laten participeren, anderzijds zijn er tekorten in het sociaal domein. Ferm Werk wil als uitvoeringsorganisatie van en voor gemeenten meedenken in oplossingen. Wij denken dat die kan zitten in het (ook geografisch) efficiënter en effectiever organiseren van de diverse ketens in het sociaal domein. Dat leidt tot een samenhangende aanpak waarbij wellicht op termijn wel financieel voordeel is te behalen, zonder dat dit leidt tot verlies van participatie.

Voortdurend verbeteren

Voor het beter bedienen van inwoners die op ons rekenen, is het wezenlijk dat de betrokken beroepskrachten zich professioneel kunnen ontwikkelen. Een voortdurende intervisie tussen beroepskrachten zowel binnen Ferm Werk, als met anderen in het sociaal domein, draagt daaraan bij.

Daarnaast is het noodzakelijk om de integrale dienstverlening op onderdelen te versterken. Een vraag die daarbij beantwoord moet worden is welke zogeheten leefgebieden dichterbij de inwoner georganiseerd moeten worden en welke integraliteit daarbij haalbaar is. Met andere woorden: wat gebeurt door wie in bijvoorbeeld de wijk en wat kan beter centraal en welke samenwerkingsverbanden horen daarbij? Vanzelfsprekend komt dan ook aan de orde in hoeverre de bestaande organisaties en de huidige ordeningen aan herziening toe zijn.

Integraliteit

Inmiddels zijn er verschillende initiatieven gestart die zowel op beleids- als uitvoeringsniveau vorm geven aan integraliteit. Het uitgangspunt hierbij is dat zowel Ferm Werk als de sociale teams van de gemeenten, alleen *samen* in staat zijn om de inwoner optimaal te ondersteunen en te begeleiden naar een vorm van sociale, maatschappelijke of economische participatie.

Ontwikkelingen die van belang zijn voor beleid en uitvoering

Uitkeringen – omvang en samenstelling van het bestand

De stabielere economische situatie en het herstel van de arbeidsmarkt heeft geleid tot een daling van de werkloosheid. Hoewel dit gevolgen heeft voor de instroom in de bijstand, levert dit geen navenante daling van het bestand op. Dit komt doordat sinds 2015 geen instroom meer plaatsvindt in de Sociale Werkvoorziening en de toegang tot de Wajong sterk is beperkt. Daardoor zijn meer inwoners aangewezen op de Participatiewet, zij het in de vorm van een uitkering levensonderhoud dan wel via gesubsidieerd werk. Daarnaast verwachten we dat de instroom van statushouders op het niveau van de afgelopen jaren zal blijven, dit vanwege de blijvende internationale spanning. Tot slot zullen maatregelen die in de afgelopen jaren van invloed waren op het bestand, in de komende jaren hun effect verliezen. Gedoeld wordt met name op de kortere duur van WW-uitkeringen.

Samenvattend gaan we voor 2021 en voor de jaren daarna uit van een daling van het uitkeringenbestand met 2%. Dat is iets meer dan we eerder verwachtten mede gebaseerd op het verwachte effect van onze werkleerlijnen op de uitstroom naar werk en/of scholing. Maar mogelijk verwachtte u een sterkere daling van het bestand. Dan is het goed te bedenken dat de samenstelling, dynamiek c.q. daling van het bestand sterk wordt beïnvloed doordat in onze regio het werkloosheidspercentage en het aantal bijstandsuitkeringen relatief laag is. Hierdoor bestaat het bestand van Ferm Werk voor een groot deel uit mensen met een forse afstand tot betaald werk. Voor hen blijft, ondanks de hoogconjunctuur, betaald werk moeilijk bereikbaar. De weg daar naartoe is lang en vraagt veel inzet met een dempend effect op de uitstroom naar werk als gevolg. Van belang is verder dat Ferm Werk niet alleen uitkeringen verstrekt op grond van de Participatiewet, maar ook garantiebanen realiseert en beschutte werkplekken. De groep inwoners met een garantiebaan of beschutte werkplek stijgt de komende jaren. Per saldo betekent dit voor de totale doelgroep van Ferm Werk een stijging, maar het aantal mensen met een uitkering daalt.

Uitstroom naar werk – leren en ontwikkelen

Werkleerlijnen

Ook in 2021 en de jaren daarna is de verwachting dat werkgevers te kampen zullen hebben met een tekort aan arbeidskrachten. Dit biedt kansen voor werkzoekenden om een duurzame positie op de arbeidsmarkt te bemachtigen. Zoals afgesproken in de kaderbrief 2020 heeft Ferm Werk zogeheten doorgaande werkleerlijnen ontwikkeld en opgezet om de behoeften van zowel werkgevers als werkzoekenden beter op elkaar te laten aansluiten. Deze trajecten zijn gericht op het gelijktijdig ontwikkelen van zowel werknemers- als vakvaardigheden en worden in samenwerking met het bedrijfsleven en aanbieders van vakgericht onderwijs uitgevoerd. Deze samenwerking kan worden vormgegeven door een deel van de werkleerlijn bij bedrijven te organiseren en door lesmateriaal op maat te laten aansluiten bij de doelgroep van Ferm Werk. De werkleerlijn Horeca-Catering is een mooi voorbeeld van deze samenwerking en levert in 2021 personeel aan werkgevers. Ons streven is om van de instroom in de werkleerlijn 40% te laten uitstromen naar werk.

*Werkleerlijnen
zorgen voor
uitstroom*

De ervaringen met de eerste werkleerlijnen hebben een 'draaiboek' opgeleverd voor de opzet van een succesvolle werkleerlijn. In 2019 en 2020 is de focus gelegd op Horeca, Logistiek, Groen, Schoonmaak en Zorg. Laatstgenoemde sluit aan bij de blijvende behoefte aan praktisch opgeleid personeel dat werkzaamheden verricht op het snijvlak van huishoudelijk werk en zorg. In 2021 verwachten wij dat de werkleerlijnen Logistiek en Zorg actief zijn en leiden tot uitstroom van rond de 40% naar (parttime) werk en ongeveer 10% naar vervolg- en beroepsscholing.

Het inrichtingsprincipe van de werkleerlijnen is 'instroom-doorstroom-uitstroom'. Aanvankelijk hadden we daarbij alleen uitstroom naar werk op het oog, maar inmiddels is helder dat ook andere vormen van uitstroom voorkomen, bijvoorbeeld uit naar scholing, al dan niet gericht op de werkleerlijn. Daarnaast stromen deelnemers uit naar andere werkleerlijnen en trajecten of naar bijvoorbeeld een werkervaringsplaats of naar vrijwilligerswerk waarin iemand door Ferm Werk en de organisatie waar dat plaatsvindt wordt begeleid. Zo levert een werkleerlijn ook een goed vangnet voor inwoners waarbij na enige tijd blijkt dat de gekozen richting minder past. Een stap opzij zetten en verder ontwikkelen, blijkt een goed en veilig alternatief te bieden. Betaald werk is niet altijd een haalbaar doel. Ook in die situaties blijkt door de verscheidenheid aan werksoorten en begeleiding bij Ferm Werk dat inwoners niet terugvallen in inactiviteit, maar dat er een alternatief geboden kan worden. Hierdoor is er een sluitende aanpak ontstaan in 2020 voor inwoners die een traject volgen bij Ferm Werk.

Een centrale rol hierbij is weggelegd voor Test & Training, ons voormalig Leer- en Ontwikkelcentrum. Door concrete diagnose- en ontwikkelinstrumenten aan te bieden, ontstaat een sluitende aanpak in trajecten. Dit werkt in feite drempelverlagend en maakt de weg naar ontwikkeling voor inwoners aantrekkelijk. Uiteindelijk gaat het erom inwoners de mogelijkheden te bieden om zich te ontwikkelen richting de hoogst haalbare en passende vorm van participatie, of dit nu gaat om maatschappelijke of economische participatie.

Deze doorontwikkeling van de werkleerlijnen, niet alleen de verdere ontwikkeling in sectoren maar ook de bredere inzet van de werkleerlijnen, zorgt voor meer participatie van inwoners.

Ferm Wijzer – samenhang in aanbod 'categorie 3'

Het sleutelwoord binnen het sociaal domein is al enige tijd *samenwerking*. Dit is ook logisch. Wanneer inwoners geconfronteerd worden met uitdagingen en vraagstukken op verschillende leefgebieden, hebben ze behoefte aan een overzichtelijk aanbod en organisatie van voorzieningen waarop zij beroep kunnen doen. Het streven naar één loket is mooi en tegelijkertijd ingewikkeld. Een gezamenlijk initiatief vanuit de uitvoering van Ferm Werk en het sociaal team van de gemeente Woerden heeft geleid tot een pilot waarin Ferm Werk en de sociale teams van alle gemeenten concreet samenwerken bij de begeleiding van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Hierbij worden de krachten vanuit

Integraliteit en samenwerking

WMO en Participatiewet gebundeld. Deze pilot is Ferm Wijzer gaan heten. Binnen die aanpak wordt gewerkt aan een integraal beeld van de vraag van de inwoner en aan een integraal antwoord daarop. Onderdeel van de aanpak zijn een gezamenlijke diagnose, beheersbaar maken van de problemen (stabilisatie)

en in beeld brengen van mogelijkheden tot participatie. Of het nu gaat om sociale, maatschappelijke of economische participatie (bijv. vrijwilligerswerk of een betaalde baan), er wordt gecoördineerd en planmatig samengewerkt met de mens als centraal punt. Vaak blijkt sociale participatie een voorwaardelijke stap te zijn op weg naar andere vormen van participatie. Integraliteit is een stap voorwaarts voor de inwoners met hulpvragen op diverse leefgebieden. Wij verwachten dat door de nieuwe werkwijze van Ferm Wijzer de participatie en zelfredzaamheid van inwoners zal toenemen. Daarmee wordt ook de afstand tot de arbeidsmarkt verkleind of zelfs overbrugd.

In 2021 wordt de samenwerking verder geïntensiveerd en is de ambitie om niet alleen op uitvoeringsgebied deze samenwerking op te zetten, maar ook beleidsmatig en bestuurlijk te borgen. Proces en uitkomsten rondom Ferm Wijzer worden vanaf de start gemonitord en zo nodig bijgestuurd. In 2021 wordt de evaluevaluatie gedaan van Ferm Wijzer en de impact en het effect op de inwoners. Die evaluatie speelt een rol in de verdere planvorming voor samenwerking.

In relatie tot onze opdracht en ook de doorgaande werkleerlijnen, is het van belang nog het volgende te benoemen. Ferm Werk richt zich met haar activiteiten op de ontwikkeling van mensen, en dat kost tijd. Dit neemt niet weg dat wij, evenals voorgaande jaren, het vizier gericht houden op betaald werk. Maar de route en daarmee ook de tijdsinvestering zijn niet voor iedereen gelijk. Het bepalen van het best passende doel en de route daar naartoe vraagt om maatwerk. Dit kan betekenen dat een langere inzet van Ferm Werk en partners nodig is om duurzame participatie te realiseren.

Investering in trajecten

Gezien de bijzondere situatie op de arbeidsmarkt en de inspanningen die dat van ons vraagt, verwachten wij een uitstroom naar werk en/of scholing te realiseren van 15%. Dat percentage ligt in lijn met de realisatie van de afgelopen jaren en is bovendien in lijn met vergelijkbare organisaties (die overigens een hoger percentage inwoners in de uitkering hebben). Dat wij hiermee een stevige ambitie neerzetten, moge blijken uit het feit dat circa 35% van ons bestand bestaat uit mensen voor wie betaald werk als re-integratiedoel is benoemd. Onze uitstroomdoelstelling betreft dus ca 43% van het reële doelbestand.

Nieuwe doelgroepen: nieuwe instrumenten

Ook het behalen van de landelijke doelen m.b.t. garantiebannen vraagt een continue hoge inzet van Ferm Werk. Ook hier gaat het om maatwerk en acties die passen bij de inwoner. Om de ambities waar te kunnen maken, is samenwerking in de regio noodzakelijk en verplicht. Deze regionale samenwerking vraagt veel inzet van Ferm Werk zonder dat de opbrengsten of voordelen direct zichtbaar zijn. Het gaat dan om bijvoorbeeld harmonisatie van instrumenten, uitwisseling van cliëntprofielen en vacatures en het vindbaar maken van werkzoekenden met een indicatie voor een garantiebannen voor werkgevers. Hierbij blijft het een uitdaging om werkgevers te overtuigen om ook te investeren in mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Want de arbeidsmarkt heeft nog altijd meer afstand tot mensen in een kwetsbare positie dan we wensen en de Participatiewet beoogt. Hoewel we dus de vruchten plukken van samenwerking in de arbeidsmarktregio, wil Ferm Werk vasthouden aan het uitgangspunt dat wat lokaal geregeld kan worden ook lokaal moet gebeuren. Garantiebannen, detacheringbanen en zelfs nieuw beschutte banen bieden overigens enorme kansen voor meer inclusieve arbeidsorganisaties in onze regio. Inclusie is geen illusie.

*Inclusieve
arbeidsorganisaties*

Wij verwachten in 2021 de doelstellingen voor nieuw beschermd en garantiebannen te realiseren zoals begroot. Daarmee zijn de aanloopproblemen in de uitvoering van deze instrumenten overwonnen en levert ook samenwerking met UWV of andere partners geen stroefheid meer op in de uitvoering.

Omgekeerde toets én methodische beroepsontwikkeling.

Zoals eerder aangegeven staat bij de nieuwe doelgroepen en nieuwe instrumenten, maar ook in de bestaande dienstverlening, de inwoner centraal. In diens begeleiding gaat het om maatwerk en daarvoor moet de leefwereld en de context van de inwoner uitgangspunt zijn voor onze aanpak. Met het oog daarop worden twee hierbij versterkende methodieken ingezet.

Om te beginnen noemen we de invoering van de zogeheten 'Omgekeerde toets'. Grondgedachte van de Omgekeerde toets is om niet de regel als uitgangspunt te nemen, maar de vraag van de inwoner en het effect dat wordt beoogd. Met het toepassen van deze methode pogen we de leefwereld van de inwoner en de systeemwereld beter in balans te brengen. Door meer aandacht te schenken aan de context van een vraagstuk en het effect dat in die context bereikt moet worden, komen meer oplossingen voor inwoners in beeld. Omdat pas daarna de wettelijke kaders aan bod komen, kan er meer zogeheten doelmatigheid worden bereikt zonder de rechtmatigheid geweld aan te doen.

Een uitgangspunt bij Ferm Werk is dat we niet ons oordeel inzetten, wel onze ervaring. Het snijvlak tussen beide is lastig aan te geven. Daarom volgen alle beroepskrachten binnen Ferm Werk in 2020 een training om een methodiek toe te passen om te komen tot een betere professionele oordeelsvorming. Die methodiek passen we allemaal toe en wordt ook gehanteerd bij intervisie. Dat leidt ertoe dat we meer dan voorheen een bewuste afweging maken in dilemma's en bij keuzes. Ook betekent dit dat we collega's beter kunnen bijstaan en adviseren. De keuzes zijn namelijk meer geobjectiveerd, we praten niet in standpunten maar in professionele meningen en richtingen.

Beide kwaliteitsimpulsen dragen bij aan de doorontwikkeling van de diverse samenwerkingen van Ferm Werk met andere partijen, maar bovenal aan verbetering in de begeleiding van de inwoners die op ons rekenen.

Basis arbeidsmarkt

Een deel van de inwoners lukt het duurzaam niet om betaald te werken binnen de reguliere arbeidsmarkt. Zij blijven voor langere tijd afhankelijk van een uitkering of van een vorm van werk in een beschermde omgeving. Sinds de komst van de Participatiewet in 2015 en het afsluiten van de toegang voor instroom in de Wsw en (nagenoeg) van de Wajong, is het systeem van beschermd werk onduidelijker geworden. Bovendien is dit systeem (zeg maar de participatieketen) fragmentarisch vormgegeven. Zowel werkbedrijven (zoals Ferm Werk) als zorgorganisaties bieden uiteenlopende faciliteiten die min of meer los van elkaar staan. Het project Basis arbeidsmarkt onderzoekt hoe de samenwerking tussen partijen kan worden versterkt. Hoe kunnen verschillende aanbieders beter worden verbonden waardoor de beperkte beschikbare middelen effectiever kunnen worden ingezet? Leidraad daarbij is de inwoner die we willen begeleiden naar de voor hem of haar best passende mogelijkheid om te participeren naar vermogen. Het gaat daarbij met name om de vraag welke partij welke voorzieningen ter beschikking stelt en hoe de overgang tussen voorzieningen soepeler kan verlopen. We kijken niet alleen naar de voorzieningen die beschikbaar zijn op basis van de Participatiewet. Ook de Wet langdurige zorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning kunnen een bijdrage leveren; inhoudelijk en financieel. We zijn daarbij gefocust op opties dichtbij zodat maatwerk kan worden geboden.

*Arbeidsaanbod voor
kwetsbare inwoners*

Op het moment van schrijven van deze kaderbrief wordt de bestaande situatie geïnventariseerd en beschreven. Welke partijen zijn lokaal actief en welke voorzieningen bieden zij aan? Hoe verloopt de samenwerking tussen deze partijen en hoe kan die worden verstrekt? Die exercitie mondt begin 2020 uit in een rapportage waarin staat aangegeven welke kansen er op lokaal niveau zijn. In 2021 benutten we de kansen door de samenwerking tussen partijen uit te breiden en te borgen. En door de experimenten met nieuwe of aangepaste voorzieningen waarbij meerdere partijen zijn betrokken.

We noemen hier specifiek de aanpak gericht op jongeren. Speciale jongerenconsulenten begeleiden hen naar een passende plek en/of werken aan het verstevigen van hun arbeidspositie. Dit varieert van een stage-, werkervarings-, dagbesteding- of (beschutte) werkplek tot een regulier of aangepast scholingstraject; ook een combinatie daarvan is mogelijk. Er wordt gewerkt vanuit de motivatie van de jongeren en aangesloten bij hun mogelijkheden en ondersteuningsbehoeften.

In 2019 is deze aanpak voor Montfoort, Oudewater en Woerden uitgewerkt in een pilot voor een bredere doelgroep, namelijk jongeren (zonder uitkering) in een kwetsbare positie die een verhoogde kans hebben op schooluitval, jeugdwerkloosheid of inactiviteit, of bij wie daar al sprake van is.

De aanpak heeft een 'eropaf'-karakter terwijl er ook aandacht is voor nazorg, en dat blijkt succesvol. Een evaluatie vindt begin 2020 plaats. Dan wordt besloten of de werkwijze wordt opgenomen in het reguliere werkproces.

Inburgering

Het kabinet heeft een wijziging van het inburgeringsstelsel aangekondigd. Als adagium geldt dat iedereen meedoet, het liefst via betaald werk. Hieraan moet de inburgering bijdragen. De inburgering moet in een zo vroeg mogelijk stadium (in het Azc) wordt opgestart en iedere inburgeraar krijgt een persoonlijk plan. De regie over de inburgering van nieuwkomers zal weer bij gemeenten worden neergelegd. Dit betekent ook dat gemeenten weer inburgeringstrajecten moeten gaan inkopen.

Bedoeling is om inburgering in te bedden in het sociaal domein en in het bijzonder te verbinden met de uitvoering van de Participatiewet. De manier waarop is in eerste instantie ter beslissing aan de gemeenten, maar Ferm Werk verwacht en bereidt zich erop voor hierin een belangrijke rol te gaan spelen. Verwachte ingangsdatum van de wetswijziging is 1 januari 2021. Ferm Werk is al in gesprek met de gemeenten zodat de voorbereidingen tijdig kunnen worden opgestart.

Werken is integreren

Momenteel is de instroom van statushouders laag. Als deze ontwikkeling aanhoudt, komt de wenselijkheid van samenwerking met andere gemeenten aan de orde om voldoende kwaliteit te kunnen bieden. Denk bijvoorbeeld aan gezamenlijke inkoop van leerroutes en inburgeringsvoorzieningen om met voldoende volumes passende partijen te vinden.

Ferm Werk meent dat het de kansen voor inwoners ten goede komt wanneer inspanningen voor taalonderwijs en arbeidsintegratie beter worden gecombineerd. Hiertoe wordt ook nu al samengewerkt bij de begeleiding van statushouders die onder de huidige wet vallen. Het programma 'Versneld burgerschap' in Bodegraven-Reeuwijk met een zware nadruk op werk is daar een voorbeeld van.

Financiële gevolgen van afbouw van de Wsw

Vanaf 2015 is er geen instroom meer mogelijk in de Wsw terwijl er wel mensen uitstromen. De gevolgen hiervan voor de omzet van het werkbedrijf van Ferm Werk zijn fors. Bij zo'n 5% uitstroom per jaar zijn er per jaar sinds 2015 5% minder productieve uren beschikbaar. Dat geeft een cumulatief neerwaarts effect. Het verlies aan omzet kon de afgelopen jaren goed worden opgevangen door inzet van andere instrumenten (detacheringsbanen), maar ook door kostenbesparingen die al vanaf 2015 zijn gerealiseerd en structureel van aard zijn en door te kiezen voor rendabele werksoorten.

Voor 2021 en volgende jaren echter moet worden uitgegaan van een lagere omzet bij de huidige werksoorten. Daarbij komt dat we in 2020 werksoorten zijn kwijtgeraakt. Deels door besluiten van opdrachtgevers die hun werkzaamheden hebben verplaatst, maar soms ook omdat opdrachten na vele gesprekken en overwegingen niet bleken te passen in de strategische keuzes van doorgaande werkleerlijnen en dergelijke. Het vertrek van werksoorten geeft een aderlating in de omzet, maar geeft tevens de ruimte om te kiezen voor werksoorten en samenwerkingen die wél passen bij de ingezette koers. In 2021 zijn die partnerships gesloten.

Met deze partnerships komt niet zonder meer de omzet op het niveau van 2019 of de jaren daarvoor, maar hebben we werksoorten die beter passen bij de mensen voor wie we werk regelen.

De bedrijfseconomische houdbaarheid van het construct van beschermd werk, ofwel Sw, wordt vooral bereikt door de bredere samenwerking in het sociaal domein zoals met zorgorganisaties. Dat geeft meer financiële pijlers onder ons werk (geld uit Participatiewet, Wlz en WMO).

Nog enkele uitvoeringsaspecten

Ook in 2021 zetten we in op doorontwikkeling van de digitalisering van onze dienstverlening zonder het contact met de cliënt te verliezen.

Ook zetten we de komende tijd in op stressreductie. Dat doen we uiteraard in samenwerking met onze partners. En we gaan in 2020 volop met preventie aan de slag, zowel door onze interne processen onder de loep te nemen als onze manier van communiceren, bijvoorbeeld in onze beschikkingen, brieven en op onze website. We krijgen daarbij ondersteuning vanuit het project taalakkoord voor laaggeletterdheid. In 2021 zullen we daar op voortborduren.

Tot 2021 geeft de accountant een verklaring af bij de jaarrekening over de rechtmatigheid. De verklaring komt er globaal gezegd op neer of Ferm Werk conform wetgeving en eigen verordeningen heeft gehandeld. Om tot het rechtmatigheidsoordeel te komen, doet de accountant onderzoek. De accountant draagt dan ook de verantwoordelijkheid voor de juistheid van dit oordeel. Vanaf 2021 is het dagelijks bestuur van Ferm Werk verantwoordelijk voor het onderzoek op de rechtmatigheid en toetst de accountant nog slechts marginaal. Dat betekent een ingrijpende wijziging van de inrichting van de administratieve organisatie en de interne controle van Ferm Werk. Ook wijzigt aan wie wij verslag doen en de periodiciteit waarin dat gebeurt. Met de voorbereidingen hierop wordt in 2020 gestart in nauw overleg met de accountant. Bij Ferm Werk betrokken gemeenten hebben overigens ook met deze verandering te maken, in die zin dat het college van B&W verantwoordelijk wordt.

Een financiële vertaling van deze voornemens vindt u in de bijlage. Deze maakt onderdeel uit van deze kaderbrief.

Hoogachtend,

Namens het dagelijks bestuur van Ferm Werk
Bernhard Drost
Algemeen directeur

Bijlage: Financiële kaders begroting 2021-2024

Bijlage kaderbrief 2020 Ferm Werk

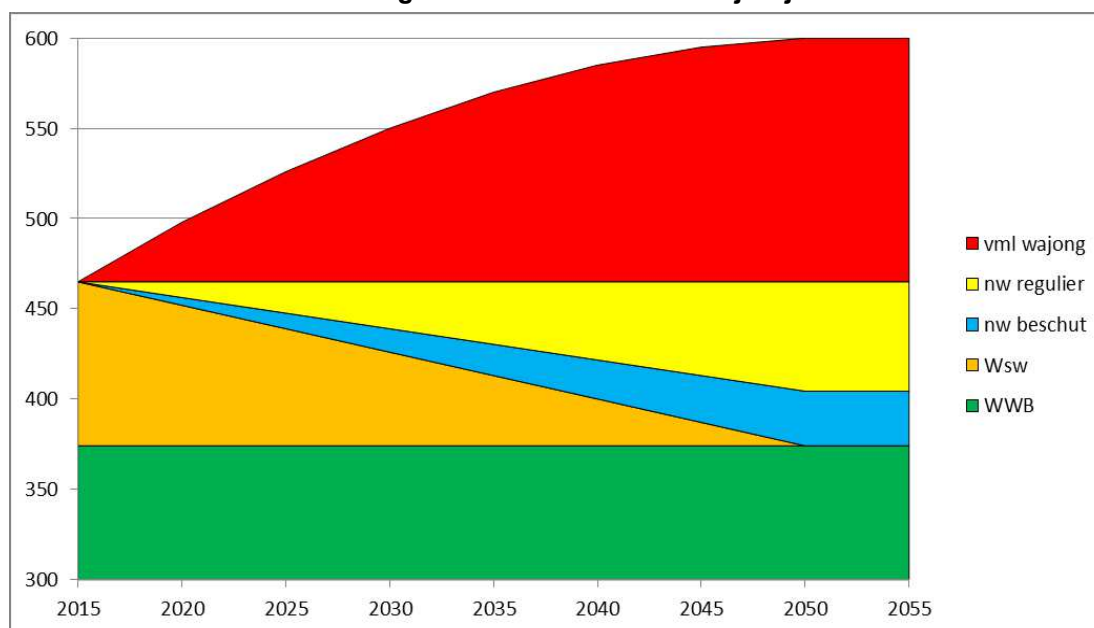
Financiële kaders begroting 2021-2024

In deze bijlage wordt getracht om inzicht gegeven in de ontwikkeling van de aantallen cliënten en de kosten van de grote en kleine geldstroom voor de jaren 2020 en 2021.

Ferm Werk- totaal	ontwikkeling gemiddeld aantallen cliënten kaderbrief 2021			
	prognose	begroting	begroting	begroting
aantallen gemiddeld	2019	2020	2021	2021
			o.b.v. 2020-2023	kaderbrief
Aantal uitkeringen	1.045	1.013	1.007	1.003
Aantal garantiebanen	90	129	160	160
Aantal banen Nieuw beschut	13	26	30	30
Aantal SE WSW	280	262	252	255
Aantal detacheringsbanen	36	25	27	26
Totale doelgroep	1.464	1.455	1.476	1.474

De aantallen cliënten bij Ferm Werk stijgen in de komende jaren licht ondanks de afname van het aantal verstrekte uitkeringen levensonderhoud en het aantal cliënten in de WSW. Dit wordt verklaard door de toename in het aantal garantiebanen en banen Nieuw beschut. Deze stijging zal zich naar verwachting ook in de jaren na 2021 voortzetten mede op basis van de instroom van de nieuwe doelgroepen zoals blijkt uit onderstaande grafiek.

Verwachte aantallen waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn

* Bron: presentatie Berenschot evaluatie PW d.d. 21-11-2018

Uit dit overzicht blijkt dat de instroom in de PW door de nieuwe doelgroepen (ex WSW en Wajong) in de komende jaren sterk gaat toenemen. Deze instroom gecombineerd met de instroom van statushouders, de verkorting van de duur WW en de verhoging van de AOW leeftijd gaat zorgen voor een stijging van het gemiddeld aantal cliënten.

Basisdienstverlening

Ferm Werk- totaal	bijdrage gemeente grote geldstroom basisdienstverlening kaderbrief 2021			
	prognose 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2021
bedragen in € x 1.000			<i>o.b.v. 2020-2023</i>	<i>kaderbrief</i>
Bijdrage Inkomensregelingen	1.078	903	948	1.097
bijdrage begeleide participatie	1.144	1.575	1.636	1.636
bijdrage arbeidsparticipatie	555	617	679	637
Bijdrage gemeente	2.777	3.095	3.263	3.370

De toename van de bijdrage begeleide arbeidsparticipatie ten opzicht van 2019 wordt verklaard doordat vanaf begrotingsjaar 2020 de bonus beschut werk van 3000 euro per gerealiseerde of gecontinueerde werkplek vervalt.

De kosten voor begeleiding en werkplekaanpassingen worden uit het "vroegere Participatiebudget" betaald. Dit budget is tegenwoordig opgenomen in de integratie-uitkering Participatie van het gemeentefonds. Voor deze begeleiding is vanuit het kabinet met 8500 euro per plek van gemiddeld 31 uur per week gerekend.

In 2021 wordt het bedrag van 8500 euro verlaagd in verband met de financiering van de no-riskpolis. De kosten hiervoor worden uitgenomen uit onder andere de integratie uitkering participatie. Dat betekent dat vanaf 2021 het bedrag voor begeleiding van de beschutte werknemer verlaagd wordt met een nader te bepalen bedrag. Dit bedrag wordt pas in 2021 bekend.

Uitgangspunten conform kaderbrief 2020

Aantal uitkeringen	vanaf 2019 jaarlijkse afname met 2% t.o.v. de beginstand van 01-01
Aantal garantiebanen/nw beschut	conform begroting 2020-2023
Dekking Rijk BUIG	conform begroting 2020-2023 + aanpassing rijksbudget 2019 (zoals bekend gemaakt op 01-10-2019)
Aantal SE WSW	vanaf 2019 jaarlijkse afname met 5%
dekking Rijk WSW	conform de meicirculaire 2019

Ferm Werk- bijdrage gemeente kleine geldstroom basisdienstverlening kaderbrief 2021				
Basisdienstverlening	prognose 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2021
bedragen in € x 1.000			<i>o.b.v. 2020-2023</i>	<i>kaderbrief</i>
Indexering 2% per jaar vanaf 2019				
Netto toegevoegde waarde	-3.097	-3.203	-3.140	-2.802
Idem, detachingsbanen				-
Dekking uitvoeringskosten	-3.097	-3.203	-3.140	-2.802
Personeelskosten	6.337	6.931	7.019	7.060
Overige bedrijfslasten	2.617	2.616	2.629	2.636
Incidentele baten minus lasten	225			
Continuous improvement	8	100	100	100
Uitvoeringskosten	9.187	9.647	9.748	9.796
Gemeentelijke bijdrage	6.090	6.444	6.608	6.994

Terugblik 2019

Een korte terugblik op de forse stijging van de begroting 2020 ten opzichte van 2019. Dit is eerder gerapporteerd in de begroting 2020. Onderstaand overzicht geeft een korte samenvatting wat de reden hiervan was.

Verschillen kleine geldstroom 2020 t.o.v. begroting 2019	
Bedragen in € x 1.000	
Salaris stijging cao	260
Aanpassing WNRA	50
Vervanging SW en nieuwe doelgr.	280
Hogere bedrijfslasten ICT	90
Hogere NTW	-172
Projectkosten(incidenteel)	150
Lagere ov. Bedrijfslasten	-38
	620

De uitvoeringslasten stijgen in 2020 met 620 K t.o.v. de oorspronkelijke begroting 2019. Een gedeelte van deze stijging waren een rechtstreeks gevolg van ontwikkelingen die na het opstellen van de begroting in 2019 opgetreden zijn. De gevolgen hiervan waren nog niet verwerkt in de begroting 2019. Vanwege het vroege tijdstip van begroten van Ferm Werk zijn bijvoorbeeld cao stijgingen of wetswijzigingen zoals WNRA, niet te voorzien

Daarnaast was niet voorzien dat Europese regels rond privacy een forse financiële impact hebben. Ook verscherpte regels rond beheersing van de interne organisatie, ook mede in het licht van de accountantscontrole, vroegen voor 2020 meer investeringen. Deze waren niet eerder voorzien.

Diverse onvoorziene en niet beïnvloedbare ontwikkelingen zorgden voor een hogere gemeentelijke bijdrage in de kosten voor Ferm Werk.

Voor 2020 is er, onterecht, een hogere NTW begroot. De NTW zorgt voor dekking van de uitvoeringskosten.

Aanvullende dienstverlening

Ferm Werk- grote en kleine geldstroom aanvullende dienstverlening kaderbrief 2021				
bedragen in € x 1.000	prognose 2019	begroting 2020	begroting 2021 <i>o.b.v. 2020-2023</i>	begroting 2021 <i>kaderbrief</i>
Schuldhelpverlening	118	176	176	-
Huisvesting statushouders	40	49	39	39
Regeling TMZorg W/M/O	160	165	165	165
Ondersteuningsfonds Bo-Re	38	36	36	36
Declaratieregeling	857	786	786	786
Regeling WIW	21	21	21	21
Gemeentelijke bijdrage	1.234	1.233	1.223	1.047

Vanaf 2020 willen de gemeente Bodegraven-Reeuwijk en Montfoort de schuldhelpverlening weer op hun eigen locatie gaan uitvoeren. Dit betekent in 2020 een wijziging van de aanvullende dienstverlening, maar ook voor 2021. We wachten nog op het officiële besluit.

Bij de overige aanvullende dienstverlening is uitgegaan van gelijkblijvende omvang van de dienstverlening.

Verklaring stijging grote en kleine geldstroom gemeentelijke bijdrage ten opzichte van begroting 2020	
bedragen in € x 1.000	
Grote geldstroom	
Bijstelling van het geprognoseerde buig budget.	194
Hogere personeelskosten WSW en bijstelling subsidiebedrag WSW	61
Toename garantiebanen	20
Totaal grote geldstroom	275
Kleine geldstroom	
Lager NTW	401
cao stijging personeelskosten	129
Bedrijfslasten	20
Vervallen schuldhelpverlening	-176
Afname statushouders	-10
Totaal kleine geldstroom	364
Totaal grote en kleine geldstroom	639

Uitsplitsing aantallen cliënten en grote geldstroom per gemeente

Gemeente Woerden				
ontwikkeling gemiddeld aantallen cliënten kaderbrief 2021				
aantallen gemiddeld	prognose 2019	begroting 2020	begroting 2021 <i>o.b.v. 2020-2023</i>	begroting 2021 <i>kaderbrief</i>
Aantal uitkeringen	576	570	564	553
Aantal garantiebanen	42	71	88	88
Aantal banen Nieuw beschut	6	15	17	17
Aantal SE WSW	203	191	183	185
Aantal detacheringsbanen	16	12	12	12
Totaal	843	859	864	855

Gemeente Woerden				
grote geldstroom basisdienstverlening kaderbrief 2021				
bedragen in € x 1.000	prognose 2019	begroting 2020	begroting 2021 <i>o.b.v. 2020-2023</i>	begroting 2021 <i>kaderbrief</i>
Bijdrage Inkomensregelingen	479	659	685	586
Bijdrage begeleide participatie	696	1.086	1.113	1.113
Bijdrage arbeidsparticipatie	304	328	362	370
Bijdrage gemeente	1.479	2.073	2.160	2.069

Verschil tussen de gemeentelijke bijdragen voor 2020 en 2021 worden vooral veroorzaakt door de aanpassing in het BUIG-budget.

Gemeente Woerden - prognose gemeentelijke bijdrage kleine geldstroom				
Bedragen in € x 1.000	prognose 2019	Begroting 2020	Begroting 2021 <i>o.b.v. 2020-2023</i>	Begroting 2021 <i>kaderbrief</i>
Netto toegevoegde waarde	-2.140	-2.221	-2.178	-1940
Totale uitvoeringskosten	5.667	6.090	6.059	6089
totale bijdrage	3.304	3.869	3.779	4149

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk				
ontwikkeling gemiddeld aantallen cliënten kaderbrief 2021				
aantallen gemiddeld	prognose 2019	begroting 2020	begroting 2021 <i>o.b.v. 2020-2023</i>	begroting 2020 <i>kaderbrief</i>
Aantal uitkeringen	288	275	273	277
Aantal garantiebanen	28	41	51	51
Aantal banen Nieuw beschut	5	8	9	9
Aantal SE WSW	41	37	36	38
Aantal detacheringsbanen	13	8	8	9
Totaal	375	369	377	384

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk				
grote geldstroom basisdienstverlening kaderbrief 2021				
bedragen in € x 1.000	prognose	begroting	begroting <i>o.b.v. 2020-2023</i>	begroting <i>kaderbrief</i>
Bodegraven-Reeuwijk	prognose	begroting	begroting	begroting
bedragen in € x 1.000	2019	2020	2021 <i>o.b.v. 2020-2023</i>	2021 <i>kaderbrief</i>
Bijdrage Inkomensregelingen	177	1	41	169
Bijdrage begeleide participatie	283	269	290	290
Bijdrage arbeidsparticipatie	140	178	198	150
Bijdrage gemeente	600	448	529	609

De grote verschillen tussen de gemeentelijke bijdragen voor 2020 en 2021 worden vooral veroorzaakt door de aanpassing in het BUIG-budget.

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk - prognose gemeentelijke bijdrage kleine geldstroom				
Bedragen in € x 1.000	prognose	Begroting	Begroting 2021 <i>o.b.v. 2020-2023</i>	Begroting 2021 <i>kaderbrief</i>
	2019	2020	2021	2021
Netto toegevoegde waarde	-515	-517	-507	-455
Totale uitvoeringskosten	1.947	2.160	2.149	2.160
totale bijdrage	1.432	3.869	1.642	1.705

Gemeente Montfoort		ontwikkeling gemiddeld aantallen cliënten kaderbrief 2021			
aantallen gemiddeld	prognose	begroting	begroting	begroting	
	2019	2020	2021	2021	
			<i>o.b.v. 2020-2023</i>	<i>kaderbrief</i>	
Aantal uitkeringen	103	99	98	99	
Aantal garantiebanen	15	9	11	11	
Aantal banen Nieuw beschut	1	2	3	3	
Aantal SE WSW	18	16	16	16	
Aantal detacheringsbanen	3	3	5	5	
Totaal	140	129	133	134	

Gemeente Montfoort		grote geldstroom basisdienstverlening kaderbrief 2021			
bedragen in € x 1.000	prognose	begroting	begroting	begroting	
	2019	2020	2021	2021	
			<i>o.b.v. 2020-2023</i>	<i>kaderbrief</i>	
Bijdrage Inkomensregelingen	213	181	167	148	
Bijdrage begeleide participatie	99	121	134	134	
Bijdrage arbeidsparticipatie	72	69	73	71	
Bijdrage gemeente	384	371	374	353	

Verskil tussen de gemeentelijke bijdragen voor 2020 en 2021 worden vooral veroorzaakt door de aanpassing in het BUIG-budget.

Gemeente Montfoort - prognose gemeentelijke bijdrage kleine geldstroom				
Bedragen in € x 1.000	prognose	Begroting	Begroting	Begroting 2021
	2019	2020	2021	2021
			<i>o.b.v. 2020-2023</i>	<i>kaderbrief</i>
Netto toegevoegde waarde	-277	-227	-223	-199
Totale uitvoeringskosten	792	828	824	828
totale bijdrage	565	601	601	629

Gemeente Oudewater		ontwikkeling gemiddeld aantallen cliënten kaderbrief 2021			
aantallen gemiddeld	prognose	begroting	begroting	begroting	
	2019	2020	2021	2021	
			<i>o.b.v. 2020-2023</i>	<i>kaderbrief</i>	
Aantal uitkeringen	78	74	72	74	
Aantal garantiebanen	5	8	10	10	
Aantal banen Nieuw beschut	-	1	1	1	
Aantal SE WSW	18	17	17	17	
Aantal detacheringsbanen	2	2	2	4	
Totaal	103	102	102	106	

Gemeente Oudewater		grote geldstroom basisdienstverlening kaderbrief 2021			
bedragen in € x 1.000	prognose	begroting	begroting	begroting	
	2019	2020	2021	2021	
			<i>o.b.v. 2020-2023</i>	<i>kaderbrief</i>	
Bijdrage Inkomensregelingen	209	62	55	194	
Bijdrage begeleide participatie	66	99	99	99	
Bijdrage arbeidsparticipatie	40	42	46	45	
Bijdrage gemeente	315	203	200	338	

De grote verschillen tussen de gemeentelijke bijdragen inkomensregelingen voor 2020 en 2021 worden vooral veroorzaakt door de aanpassing in het BUIG-budget. In de begroting 2020 is uitgegaan van een hogere vergoeding vanuit het rijk, terwijl deze veel lager uitviel.

Gemeente Oudewater - prognose gemeentelijke bijdrage kleine geldstroom				
Bedragen in € x 1.000	prognose	Begroting	Begroting	Begroting 2021
	2019	2020	2021	2021
			<i>o.b.v. 2020-</i>	<i>kaderbrief</i>
			<i>2023</i>	
Netto toegevoegde waarde	-225	-237	-233	-207
Totale uitvoeringskosten	687	718	715	718
totale bijdrage	462	481	482	511

Van: Participatieraad Woerden <info@participatieraadwoerden.nl>
Verzonden: zondag 26 januari 2020 21:50
Aan: !Griffie; Bestuurssecretariaat Woerden
CC:
Onderwerp: advies Kaderbrief
Bijlagen: 2020 001 WMO kaderbrief Ferm Werk advies.pdf

Geacht Bestuurssecretariaat, Geachte Griffier,

Bijgaand ontvangt u voor de leden van de raad en wethouder Becht het door de Participatieraad opgestelde advies over de Concept Kaderbrief 2021 van Ferm Werk.

Graag zien wij een reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

[...]
Participatieraad Woerden Postbus 45
3440 AA Woerden
Mail: info@participatieraadwoerden.nl
Website: www.participatieraadwoerden.nl

*Participatieraad Woerden
p/a Postbus 45
3440 AA Woerden
info@participatieraadwoerden.nl*

Aan wethouder G. Becht
en leden van de Gemeenteraad van
Woerden
Postbus 45, 3440 AA WOERDEN

Ons kenmerk: PR 2020/001

Woerden, 26 januari 2020

Betreft: Advies inzake “Concept Kaderbrief 2021 en volgende jaren “ van Ferm Werk

Geachte leden van de Raad, geachte heer Becht,

U heeft recentelijk de “Concept Kaderbrief 2021 en volgende jaren“ van Ferm Werk ontvangen, waarover u binnenkort van gedachten zult wisselen. Deze brief wijkt niet veel af van die van vorig jaar. Het toen aangekondigde beleid wordt vervolgd en verder ingevoerd.

De missie, verwachtingen omtrent de ontwikkelingen in de wereld en uitgangspunten als maatwerk, differentiatie en integraliteit zijn omschreven en verdienen ondersteuning.

De Kaderbrief wijdt daarnaast een aantal opmerkingen aan de zeer beperkte doeltreffendheid van de Participatiewet, die recentelijk helder aan het licht is gebracht door het SCP. Ferm Werk schrijft dat zij van mening is, dat de routes die zij heeft gekozen een aantal van de manco's van de Participatiewet zullen ondervangen.

De Participatieraad moet echter tot de conclusie komen dat de situatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de laatste jaren niet is verbeterd. Wij willen u als college en gemeenteraad vragen extra aandacht te besteden aan het creëren van realistische omstandigheden om de doelstellingen genoemd in de kaderbrief te behalen. Er zijn daarbij verschillende aandachtspunten:

- Het aantal uitkeringsgerechtigden daalt de afgelopen paar jaar nauwelijks ondanks de goede economische tijden,
- Er wordt door ons niet getwijfeld aan de ontwikkeling van Ferm Wijzer, maar het is onbegrijpelijk dat er een jaar gepraat moet worden voordat het van start gaat,
- De doelstelling voor uitstroom naar werk is de afgelopen paar jaar afgeschaald van 20% naar 15% en - naar het zich laat aanzien - zal dat aantal over 2019 niet gehaald zijn,
- Het aantal garantiebannen gecreëerd over de afgelopen 5 jaar is slechts 10% van het aantal dat de boven de markt hangende “quotum wet” voorschrijft,

- Het aantal beschutte werkplekken blijft achter bij de doelstelling,
- De Kaderbrief zegt: ‘(het) blijft een uitdaging om werkgevers te overtuigen om ook te investeren in mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt’. Minder eufemistisch: de bereidheid van werkgevers om mensen uit de doelgroep aan te nemen is klein. Uit onderzoek twee jaar geleden en recentelijk van de Participatieraad is geconstateerd dat deze bereidheid de afgelopen twee jaar zelfs is afgenomen. Erger nog, de bekendheid van Ferm Werk bij werkgevers is eveneens tanende.
- De Wet Sociale Werkvoorziening vraagt veel aandacht. Het beeld in de Kaderbrief is dat de netto toegevoegde waarde in de WSW terugloopt en dat de overhead kosten niet op tijd aangepast kunnen worden. De indruk wordt gewekt dat ter oplossing van dit probleem Ferm Werk op termijn (vanaf 2021) vervolgens opteert voor ondersteuning vanuit de WMO, dus voor een extra takenpakket vanuit de gemeente vanaf 2021! Het ontwikkelen van werkleer lijnen is een goede zaak, maar tot op heden zijn deze vrijwel alleen gericht op eenvoudige baantjes en wordt er niet gelet op de aanwezige kwaliteit bij de betrokkenen. Hierdoor wordt een wissel getrokken op het maatwerk principe voor de wat beter opgeleiden. Als het werk niet passend is, is de duurzaamheid slecht,
- De Kaderbrief roemt de aanpak van jongeren, echter verschillende maatschappelijke organisaties beklagen zich over de uitzichtloosheid van 200 tot 300 jongeren in de gemeente. Daarbij kan geconstateerd worden dat die jongeren die alsnog werk vinden, dit voor zo’n 80% binnen het eigen netwerk vinden.

De conclusie is gerechtvaardigd dat de situatie rond mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zeer zorgelijk blijft en dat voor velen van hen niet het door de gemeente gevoerde motto ‘Iedereen doet mee’ opgeld doet. Hierbij wijst de Participatieraad niet alleen naar Ferm Werk als uitvoeringsorganisatie. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad en het college, om condities te creëren om te komen tot een krachtig aanvalsplan. Dat de bestuurlijke verwevenheid van Ferm Werk en de gemeente hierbij zowel vanuit zakelijk als democratisch oogpunt complicerend is, is evident en verdient aandacht.

Graag zien wij uw reactie op het bovenstaande tegemoet en wij zijn tot toelichting bereid.

Hoogachtend,

Rob Kotvis,
Voorzitter Participatieraad Woerden